

Közhasznúsági jelentés a 2020. évről

I. Szakmai beszámoló

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület nonprofit szervezet, melynek célja, hogy az információgyűjtés, szervezés és megvalósítás, valamint a publicitás eszközeivel kapcsolatot teremtsen az országunkban felhalmozódó élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között, ezzel elősegítse a szegénység és az éhezés csökkenését. Az Egyesület, az első magyar élelmiszerbank, 2005. szeptember 13-án alakult meg Budapesti Élelmiszerbank Egyesület néven. Az Egyesületet magánszemélyek alapították. A Fővárosi Bíróság 2005. november 30-i hatállyal Egyesületünket közhasznú szervezatként nyilvántartásba vette. 2006 szeptemberétől az Egyesület neve Magyar Élelmiszerbank Egyesület.

Az Egyesület működése – összhangban az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének Kartájában lefektetett alapelvekkel – a gyűjtési és elosztási tevékenységen alapul. Ez a következő négy pilléren nyugszik:

1. A fölösleges élelmiszerek gyűjtése:

Az Egyesület céljainak egyike a pazarlás elleni küzdelem. Az Egyesület tevékenysége ezért arra irányul, hogy a mindenkori élelmiszerbiztonsági előírások legteljesebb betartása mellett összegyűjtse:

- a) az áruházláncok fölösleges élelmiszereit;
- b) az élelmezésügyi szektor többletermelését;
- c) a technikai vagy kereskedelmi okból nem forgalmazható élelmiszereket;
- d) a mezőgazdasági fölösleget;

Mindezen hozzájárulások és adományok alapvetően ingyenesek, azokat az Egyesület ellenszolgáltatás és térítés nélkül fogadja el és gyűjti össze.

A 2020-ban kialakult pandémiás helyzet új kihívások elé állította az Egyesületet. Ennek egyik gyakorlati következménye, hogy a jövőben az Egyesület, a FEBA által elfogadott addicionális irányelvek által megengedhető módon, pénzért vásárolt élelmiszereket is juttat a rászorulóknak a partnerszervezeteken keresztül. Ezen élelmiszerek jellemzően feleslegként jelentkeznek a gyártónál, megvásárlásuk jelentősen a piaci ár alatt történik, annak érdekében, hogy a megsemmisítés vagy takarmányként való felhasználás helyett emberi fogyasztásra kerüljön, rászorulókhhoz eljuttatva. Terveink szerint az Egyesület tevékenységét alapvetően továbbiakban is a feleslegek ingyenes átételére alapozzuk, emellett külön projekt keretében valósítjuk meg a vásárolt élelmiszerből történő adományozást.

2. Elosztás:

Az Egyesület célja, hogy olyan szervezeteknek, intézményeknek legyen szolgálatára, amelyek a nélkülözés ellen küzdenek. Az Egyesület ezért nem maga osztja ki közvetlenül az általa gyűjtött

javakat a rászorulóknak, hanem olyan országos vagy helyi szociális, ill. karitatív szervezeteken, csoportokon és közösségeken keresztül teszi ezt, amelyek kapcsolatban állnak a rászorulókkal. A kedvezményezett szervezetek számára történő átadás ellenszolgáltatás és térítés nélkül, INGYENESEN történik. A kedvezményezett szervezetekkel az Egyesület megállapodást köt az élelmiszerek átadásáról, fenntartva, hogy az Egyesület nem rendelkezik minden kívánatos és szükséges termékkel. Az élelmiszereket e kedvezményezett szervezetek élelmiszersomagok, szociális étkezdékben történő étkeztetés vagy egyéb fogadóhelyeken történő átadás útján juttatják el a rászorulóknak.

3. Működés:

Az Egyesület nonprofit alapon, felelős és aktív szolidaritás által vezéreltetve végzi tevékenységét. Működésének költségeit ezért elsősorban harmadik személyek által nyújtott adományokból és támogatásokból finanszírozza, tevékenységéhez pedig jelentős mértékben járul hozzá a közreműködők önkéntes, ellenszolgáltatás nélkül végzett munkája. Ugyanakkor szükséges megjegyezni, hogy a napi működés volumene és fenntarthatósága elengedhetlenné teszi a fizetett alkalmazottak jelenlétét is a kulcsfontosságú feladatok ellátásához (management, logisztika, osztás, áruházi kör fejlesztése, szervezetek segítése, auditja és az adminisztráció).

4. Motiváció:

Az Egyesületet jóakarók, önkéntesek, valamint különböző lelki és humánus szempontok által vezérelt szervezetek éltetik és motiválják. Tevékenységével ezért tanúságot tesz arról is, hogy sokféle és eltérő felfogású személyek és szervezetek is képesek összefogni mások szolgálata érdekében.

Egyesületünk 2020. év során az alábbi eredményeket érte el:

- A szétosztott élelmiszerek teljes mennyisége összesen 8.315 tonna volt 2020-ban (2019-ben 10.803 tonna, 2018-ban 10.951 tonna, 2017-ben 9.222 tonna volt). A mentett élelmiszerek mennyiségében bekövetkezett változás jelentős, 2020-ban 6.504 tonna áruházi ételmentés történt a 2019-es 9.374 tonnához képest, amely elsősorban az áruházakban bekövetkezett racionalizálásokkal, átszervezésekkel magyarázható. Ezzel együtt a mentett élelmiszerek értéke is csökkent az előző évhez képest (2020-ban 7,06 Mrd Ft, 2019-ben 7,32 Mrd Ft, 2018-ban 6,51 Mrd Ft volt). Továbbra is jellemző a tápanyagban gazdag élelmiszerek magasabb aránya, növekedése, amely hatással van a mentett élelmiszerek értékére.
- Az összegyűjtött élelmiszerek szétosztására 2020-ban közel 450 szervezettel kötöttünk hosszútávú együttműködési megállapodást, mintegy 130-cal pedig egyszeri szerződést (az Édes száj, és az áruházi gyűjtés projektek keretében), és dolgoztunk együtt az élelmiszeradományok rászorulókhöz való eljuttatásában (2019-ben több, mint 400, 2018-ban és 2017-ben több mint 350 szervezettel dolgoztunk együtt). Az együttműködő szervezetek száma folyamatosan bővült az év folyamán, az élelmiszermentésbe bevont áruházak számának bővülésével párhuzamosan.
- Az adományok 2020-ban a partnerszervezeti hálózatunkon keresztül közel 250 ezer nélkülözőhöz jutottak el Magyarországon. Az Egyesület az év során rendszeresen látogatta a partnerszervezeteket, ezáltal pontosabb képet kapott az adománnyal ellátottak számáról, megoszlásáról, javult a kommunikáció és a szervezeti kapcsolattartás minősége is a partnerekkel. Míg 2019-ben 275, addig 2020-ban a kialakult járványhelyzetre való tekintettel 190 szervezetlátogatást tudtunk megvalósítani, de az online megbeszélések további lehetőséget adtak a szakmai megbeszélésekre és a tudásmegosztásra. A személyes látogatások célja a szakmai támogatás, és az új kapcsolatok kiépítésére irányultak.

Az élelmiszer mennyisége 2020-ban az alábbi forrásokból tevődött össze:

- Vállalati forrásokból, a központi raktárunkba összesen 1.473 tonna adomány érkezett, amelynek értéke 2,46 milliárd forint volt. Az adományok mind tartós élelmiszert, mind pedig friss árukat (zöldség, gyümölcs, hús és tejtermék) tartalmaztak. Ez mind mennyiségi, mind minőségi (és ezáltal értékbeli) növekedés 2019-hez képest. (2019-ben 1.189 tonna élelmiszer érkezett 1,63 milliárd forint értékben, 2018-ban 825 tonna élelmiszer érkezett 1,13 milliárd forint értékben, 2017-ben 851 tonna élelmiszer érkezett, 1,04 milliárd forint értékben.)
- Magánszemélyek adományozása révén a novemberi „Karácsonyi gyűjtésünk” során összesen 250 tonna élelmiszert gyűjtöttünk össze 4 áruházlánc 248 áruházában, 126 millió forint értékben, amely kismértékű csökkenés volt 2019-hez képest. Hiába csatlakozott az egyik áruházlánc a gyűjtéshez több mint 150 bolttal (a korábbi 10 bolthoz képest), a járvány következményeként nehéz volt az önkéntes csapatok toborzása, rövidült a boltok nyitva tartása, csökkent a vásárlók száma. (2019-ben 4 áruházlánc 206 áruházában 149 millió forint értékben, 281 tonna élelmiszer, 2018-ban 284 tonna élelmiszer 147 millió forint értékben gyűlt össze).
- „Áruházi expressz árumentés” projektünk (ALDI, Auchan, KFC, METRO és TESCO áruházakkal karöltve) a mennyiségi csökkenés, és a pandémiás helyzet ellenére is sikeres évet zárt. 2020-ban áruházi ételmentés 394 áruházból történt (a 2019-es 352 áruházhoz, a 2018-as 301 áruházhoz és a 2017-es 221 áruházhoz képest). 2020 folyamán összesen 6.504 tonna, 4,47 milliárd forint értékű élelmiszert sikerült megmenteni és eljuttatni rászorulóknak. (2019-ben 9.375 tonna élelmiszer 5,55 milliárd forint értékben, 2018-ban 9.842 tonna élelmiszer 5,24 milliárd forint értékben, 2017-ben 8.140 tonna élelmiszer 4,01 milliárd forint értékben jutott el a rászorulókhhoz). Bár az áruházláncok mentésbe bekapcsolt üzleteinek száma, és az általuk adományozott árucsoportok folyamatos bővülése látszik, az átadott áru összmennyiségében megfigyelhető csökkenés a láncok tudatosabb készletgazdálkodási és selejtezési folyamataival magyarázható.

Az év során a következő jelentősebb események történtek az Egyesület életében:

- A járvány ellenére az Élelmiszerbank raktára 2020-ban végig nyitva volt, fogadta és eljuttatta a partnerszervezetein keresztül a rászorulókhöz az élelmiszeradományokat, a raktári tevékenység a bezárások, megszorítások, szolidaritás miatt felajánlott többlet élelmiszer miatt a felülmúlta az előzetes várakozásainkat.
- Partnerünk, a Hajdú-Bihar megyében működő Élelmiszerbank 32 partnerszervezetén keresztül több mint 18.000 nélkülözőt – gyermekeket, családokat, időseket, fogyatékkal élőket, hajléktalanokat – látott el az általunk szervezett együttműködés keretein belül áruházakból mentett és az Egyesületünk központi raktáról érkező élelmiszerekkel. 2020 folyamán 504 tonna élelmiszert osztott ki (2019-ben nagyjából 19 ezer nélkülözőt nagyjából 630 tonna élelmiszerral támogatott, 2018-ban mintegy 18 ezer nélkülözőhöz jutott el összesen 550 tonna élelmiszeradomány). A helyi/megyei élelmiszergyártók és forgalmazók bekapcsolása, a helyi élelmiszermentés nem valósult meg.
- 2020 második félévében elkezdődtek a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Élelmiszerbank működésének előkészületei.
- Az Élelmiszer Világnap keretében a 75 éves FAO közép-kelet-európai irodájával együttműködve októberben megszerveztük a jubileumi 15. Adománykonvojt, melyhez 20 magyar és külföldi vállalat csatlakozott, több mint 90 tonnányi élelmiszeradomány átadásával.

- 2020-ban immár 9. alkalommal indítottunk adományprogramot „Együnk Egymásért” néven magánszemélyek, vendéglátó egységek, éttermek és cégek bevonásával. A pandémiás helyzet miatt rendhagyó módon és nehezített körülmények között szerveződött az adománygyűjtő program, ennek ellenére közel 3,4 millió forint adomány gyűlt össze (2019-ben majdnem 8 millió forint, 2018-ban meghaladta az 6 millió forintot, 2017-ben pedig közel 5 millió forint gyűlt össze).
- 2020 novemberében országszerte 284 áruházban (ALDI, Auchan, METRO és TESCO áruházakban) tartottuk karácsonyi élelmiszer-adománygyűjtésünket, ahol 5.000 önkéntes részvételével 250 tonnányi élelmiszert gyűjtöttünk össze és juttattunk el rászorulókhoz a téli hónapokban (2019-ben 281 tonna élelmiszer 206 áruházban, 2018-ban 284 tonna élelmiszer gyűlt össze 204 áruházban, 2017-ben 193 áruházban 236 tonna, 2016-ban 120 helyszínen 228 tonna élelmiszer gyűlt össze). Emellett a Tesco webáruház felületén 2020-ban először, 3 héten át online adománygyűjtés is zajlott, aminek keretében közel 5 millió forint értékű adomány gyűlt össze magánszemélyektől, amiből 24 tonna tartós élelmiszer érkezett a raktárba.
- 2020-ban rendhagyó módon egy nyári élelmiszergyűjtési programban is részt vettünk a Tescoval – ahol szintén 24 tonna élelmiszeradomány gyűlt össze, mintegy 12,7 millió forint értékben.
- A 2020 júniusában meghirdetett kormányzati gazdaságélénkítő csomag eredményeként az Élelmiszerbank részére 31 cég ajánlott fel 134 millió forint értékben élelmiszert vagy pénzt, amiből 2020-ban 12,18 millió forint, és 23 tonna élelmiszer érkezett be 21 millió forint értékben.
- 2020-ban tovább folyt a munka a 2014-ben az Agrárminisztériummal együttműködésben indult Élelmiszer Érték Fórum keretei között, melynek titkársági feladatait a Magyar Élelmiszerbank Egyesület látja el. A Fórum keretében rendszeres egyeztetés folyik a tagok között és ülések zajlanak.
- Tovább folytatódott az Élelmiszerbank "Esélyt az Ételnék" elnevezésű projektje, amely online nyújt általános tájékoztatást az élelmiszer-pazarlás hátterével kapcsolatosan, és emellett hasznos tippeket ad arról, hogy magánemberként mit tehetünk az ügy érdekében. Emellett hasznos alkalmazásokat is találunk, mint például a bevásárlólista-készítő vagy receptkereső maradék alapanyagokból. A 2019-ben elkészült 3 modulból álló szemléletformáló program továbbra is sikeres a cégek körében. 2020-ban a Médiaunió országos kampányt folytatott az élelmiszerpazarlás ellen, amiben az Élelmiszerbank kiemelt partnerként vett részt.
- Édes száj programunk keretében 2020-ban 2 alkalommal (nyári táborok, téli ünnepek) több mint 151 szervezeten keresztül, közel 18.500 gyermeknek és fiatalnak juttattunk édességcsomagot, ami kekszet, csokoládét, üdítőt, rágógumit és egyéb finomságokat tartalmazott. A téli ünnepekkor saját szervezeteinknek konzervet is tettünk a csomagba. A program során kiosztott csomagok összértéke meghaladta az 53 millió forintot.

Az Egyesület évről évre igyekszik vállalkozási tevékenység keretében is növelni az adományozásoktól független forrásokat, az alaptevékenység fix költségeinek fedezetére. A raktárkiadás és a JótéKonyha tevékenységek 2020-ban is folytatódtak.

- A Lokátor utcai raktárépület az Egyesület által ki nem használt részei 2020-ban is folyamatosan kiadásra kerültek, ezzel biztosítva nagyjából 17 millió forintot a működési kiadásokhoz. Tekintettel a raktáron átfutó adományok növekvő volumenére a saját használatú területet növeltük, ezáltal a kiadással hasznosítható terület csökkent.
- JótéKonyha projektünk keretében cégek és magánemberek számára nyújtunk catering szolgáltatást, ezzel teremtve anyagi forrást az Élelmiszerbank részére. A projekt az anyagi

forrásszerzés mellett az Élelmiszerbank szélesebb körű megismeréséhez is hozzájárul, így növeli az alaptevékenységünket támogatók számát, ezzel a kapott adományok értéke is hatványozódik. Bár projektjeink a 2017-es indulástól egyre sikeresebbek lettek (2019-ben összesen 36 bevételt hozó eseményünk volt, 2018-ban 29 esemény, 2017-ben 18 esemény), sajnálatos módon a 2020-as járvány miatti korlátozások (csakúgy, mint a for-profit iparág valamennyi szereplőjére), az Élelmiszerbank eredményeire is negatív hatással volt. A járvány megszorítások, bezárások miatt a bevételek a 2019-es 32.063 ezer forintról 2020-ban 13.398 ezer forintra csökkentek, amely eredményeként az évet 1.573 ezer forint veszteséggel zártuk.

Nemzetközi kapcsolatok:

- A Magyar Élelmiszerbank Egyesület tagja az Élelmiszerbankok Európai Szövetségének (Federation Europeen des Banques Alimentaires – FEBA - www.eurofoodbank.org). Elnökünk, Cseh Balázs a FEBA elnökségének tagjaként egész évben aktívan részt vett a Szövetség munkájában.
- Az Élelmiszerbank 2017-ben csatlakozott az iRexfo elnevezésű nemzetközi projekthez. Az iRexfo egy olyan demonstrációs projekt, amelyet az EU a LIFE program keretében finanszíroz, azzal a céllal, hogy csökkentse az élelmiszer-hulladékok mennyiségét egy olyan innovatív megközelítés révén, amely egyrészt ösztönözi az élelmiszerfeleslegek karitatív célú felhasználását, másrészt támogatja a már nem fogyasztható élelmiszerek energiatermelés céljából történő újrahasznosítását. A projekt vezetője a Perugiai Egyetem, a konzorciumnak 3 országból 11 tagja van, köztük a Magyar Élelmiszerbank Egyesület.

Megjegyzés a pénzügyi beszámolóhoz:

- A készletek állománya év végén 267.814 ezer forint volt, a tavalyi 299.410 ezer forintra szemben, amely az utóbbi évek év végi készletállományával összhangban van.
- A pénzeszközök állománya 149.830 ezer forintra nőtt a nyitó 68.518 ezer forinthez képest 2020. év végére – ennek egyrészt az év utolsó hónapjaira jellemző megnövekedett adományozói kedv eredményeképp befolyt adományok értéke, másrészt a kormányzat 2020 nyarán meghirdetett élelmiszergyártó cégeket segítő programja az oka, melynek hatására több cég is jelentős pénzádománnyal támogatta az Élelmiszerbankot.
- Az értékpapírok és hosszú lejáratú befektetések állományában strukturális változás és jelentős növekedés történt: 2020 év végén a befektetett pénzügyi eszközök állománya 20.723 ezer forint míg az értékpapírok állománya 132.181 ezer forint volt (a 2019-es 132.181 ezer forint és 20.552 ezer forintra szemben). A szoros költséggazdálkodásnak és az adományozói kedv növekedésének köszönhetően az elmúlt évek során felhalmozott tartalékokból közép és hosszútávú stratégiai célokat tervezünk megvalósítani. Ennek egyik mérföldköve az ország északkeleti részében egy újabb helyi Élelmiszerbank létrehozása. Az Élelmiszerbank elmúlt években tapasztalható növekedésével a fix költségek jelentősen nőttek, a működés folyamatos fenntartásához a stabil pénzügyi háttér elengedhetetlen.
- A követelések egyenlege 2020. december 31-én 2.547 ezer forint volt (teljes egészében vevői követelés), amely alacsonyabb, mint az előző évben (2019-ben 5.797 ezer forint). A 2020. év végi követelésállományban nincs késedelmes vagy lejárt követelés.
- Aktív időbeli elhatárolásként 2020. december 31-én 31.014 ezer forintot tartottunk nyilván, amely jelentős csökkenés 2019-hez képest. Ennek egy része a 2020-as áruházi gyűjtéshez kapcsolódó és egyéb partneri támogatás, amely 2021-ben került kifizetésre (28.000 ezer forint), és további kisebb támogatások (pl. Együnk Egymásért), melyek

pénzügyi rendezése január-februárban történt; valamint projekt költségek és kiadások elhatárolása (592 ezer forint).

- A rövid lejáratú kötelezettségek év végi egyenlege 2020. év végére 14.016 ezer forint, ami közel hasonló, mint 2019 év végén (13.474 ezer forint). Év végi jelentős kötelezettségek: szállítóállomány (39 ezer forint), vevői kaució és előleg (3.651 ezer forint), adókötelezettség (3.607 ezer forint) és bér- és járulékkötelezettség (6.713 ezer forint).
- A passzív időbeli elhatárolások állománya 9.435 ezer forintra nőtt 2020. év végére (1.161 ezer forintról), amely növekedést elsősorban az iRexfo nemzetközi projektekhez kapcsolódó bevétel elhatárolás elszámolása okozta.
- A 2020. évi tevékenység eredménye (közhasznú és vállalkozási együttesen) 14.906 ezer forint nyereség volt, a 2019-es évi 155.664 ezer forinttal szemben. A jelentős csökkenés több tényező együttes hatása: az összes bevétel jelentősen csökkent (300 millió forinttal – ebből az adományok/támogatások csökkenése 271 millió forint), amely elsősorban a készletadomány mennyiségi csökkenésének hatása. E jelentős bevételcsökkenést ellensúlyozta az anyagi jellegű ráfordítások nagyjából 33 millió forintos csökkenése (a szoros költséggazdálkodás és az élelmiszeradományok csökkenésével összefüggő kisebb volumenű direkt kiadások miatt), és növelte a személyi jellegű ráfordításaink kisebb mértékű növekedése.
- Az értékesítés nettó árbevétele 36.230 ezer forintra csökkent 2020-ban (amely 24.236 ezer forintos csökkenés 2019-hez képest), elsősorban a Jótékonyha projekt-bevétel kiesésének köszönhetően (a pandémiás helyzet miatt), illetve kisebb mértékben a kiadott raktárterület csökkenésének köszönhetően (2020-ban növeltük a saját célú raktározási területet, a bérbeadott területek rovására).
- Az egyéb bevétel összesen 7.257.466 ezer forint volt 2020-ban (2019-ben 7.532.771 ezer forint), amely az év során kapott készlet- és pénzádományok, valamint a kapott költségtérítések értéke. A visszaesés a kapott élelmiszeradományok mennyiségében történt jelentős csökkenésének köszönhető. Ezzel összhangban van az egyéb ráfordítások jelentős csökkenése is.
- Az egyéb bevételeken belül az adományok értéke 2020-ban 7.230.356 ezer forint, amelyből 7.048.495 ezer forintot gazdasági társaságoktól és egyéb szervezetektől, 13.035 ezer forintot külföldi szervezetektől és 168.829 ezer forintnyi adományt pedig magánszemélyektől kaptunk (amelyből 139.030 ezer forint értékű készletadomány a karácsonyi és a nyári gyűjtés során érkezett).
- Az anyagjellegű ráfordítások összege 91.972 ezer forintról 58.563 ezer forintra csökkent 2020-ban, amely elsősorban a működésvolumen és a nemzetközi projekt tevékenységek csökkenéséből, illetve a Jótékonyha volumen jelentős visszaeséséből adódott.
- Személyi jellegű ráfordítások 8.117 ezer forinttal nőttek 2019-hez képest (95.804 ezer forintról 103.921 ezer forintra), amely az év közben kifizetett egy havi jutalommal indokolható.
- A 2020-as évben az Egyesület számára felajánlott adományok és támogatások megoszlása a következő volt:
  - Központi költségvetés pénzbeli támogatás összege: 10.000 ezer Ft
  - Projektekhez kapcsolódó pénzbeli támogatás, adomány és külföldről érkező költségtérítések 2020-ban bevételként elszámolt összege: 20.940 ezer Ft
  - Magánszemélyektől érkező pénzbeli támogatás összege 33.263 ezer forint összesen (melyből SZJA 1%-os felajánlásösszege 3.467 ezer forint)
  - Magánszemélyektől érkező termék (élelmiszer) adomány (karácsonyi és nyári gyűjtés): 139.030 ezer forint

- Gazdasági társaságoktól és egyéb szervezetektől érkező támogatás összesen 7.048.495 ezer forint volt (élelmiszeradomány: 6.925.923 ezer forint, és pénzbeli támogatás összege: 122.572 ezer forint).

Budapest, 2021. május 14.

Az Egyesület pénzügyi beszámolóját, közhasznúsági jelentését és szakmai beszámolóját a Közgyűlés 2021. május 20-án elfogadta.

Cseh Balázs
elnök